

دانشگاه ارومیه

دانشکده فنی

گروه مهندسی مکانیک

پایان نامه‌ی دوره کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک گرایش طراحی کاربردی

موضوع:

تحلیل دینامیکی لوله های حامل مایع مدفون در خاک

اساتید راهنما:

دکتر رسول شعبانی، دکتر قادر رضازاده

تنظیم و نگارش:

مجتبی دهقان بیدختی

بهمن ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

در این پایان نامه به بررسی ارتعاشات لوله مدفون در خاک در اثر سرعت سیال داخل آن و زلزله پرداخته شده است. روش فرمولاسیون پیشنهادی بر مبنای اصول تئوری دینامیک سازه‌ای و ارتعاشات مکانیکی و در فضای زمان و فرکانس و به کمک تبدیلات فوریه شکل گرفته است. معادلات حرکت حاکم بر این مسئله بر اساس فرض تیر اویلر-برنولی و با استفاده از معادلات لاگرانژ و اصل همیلتون با شرایط مرزی تیر دو سر آزاد بر روی بستر الاستیک خاک به دست آمده و مقادیر ویژه با کمک روش کاهش مرتبه گلرکین و تبدیل فوریه استخراج گردیده و اثر خاک محیط لوله و سرعت سیال بر روی خواص ارتعاشی سیستم بررسی شده است. سپس با در نظر گرفتن زمین لرزه به عنوان پاسخ اجباری سیستم، معادلات برای حالت‌های مختلف حل شده است. با استفاده از تبدیل فوریه، معادلات حاکم در حوزه فرکانسی حل شده و نشان داده شده است برای سرعت سیال کمتر از 20 m/s ، سرعت اثر گذار نبوده و تغییرات خاصی در نتایج نمی دهد. ولی فرکانس زلزله می تواند بشدت اثر گذار باشد مخصوصاً هنگامی که فرکانس طبیعی لوله نزدیک به محتوای فرکانس زلزله باشد که در این حالت تنش ایجاد شده در لوله بر اثر ممان خمشی، مهم و در شرایطی بحرانی خواهد بود.

در این خصوص از دو نوع زلزله Tokachi و Kobe با پریود زمانی طولانی و کوتاه استفاده شده است.

کلید واژگان: رفتار الاستیک خاک، بسترهای الاستیک، دینامیک لوله های حامل سیال، تیر اویلر-برنولی

فهرست مطالب

کلید واژگان أ

فصل اول ١

١ مقدمه و اهداف ١

١-١ کلیات ١

٢-١ انگیزه و هدف تحقیق ٦

٣-١ ساختار تحقیق و فصل بندی پایان نامه ٨

فصل دوم ١٠

٢ مفاهیم پایه ١٠

2-1 مقدمه ١٠

٢-٢ بستر های الاستیک ١٠

١-٢-٢ خاک ١٠

١-١-٢-٢ دانه بندی خاک ١٤

٢-١-٢-٢ تنش موثر ١٥

- ۱۶-۲-۱-۳ تنش کل ۱۶
- ۱۶-۲-۲ مدل های مختلف بستر و تعیین ضریب عملکرد بستر: ۱۶
- ۱۷-۲-۲-۱ مدل وینکلر ۱۷
- ۱۷-۲-۲-۲ مدل پستر ناک ۱۷
- ۱۸-۲ جریان سیال در لوله ها ۱۸
- ۲۱-۲ خط های انتقال آب ۲۱
- ۲۱-۴-۱ انواع خط های انتقال ۲۱
- ۲۱-۴-۲ محدودیت سرعت خط انتقال ۲۱
- ۲۲-۲ لوله ها ۲۲
- ۲۲-۶-۲ آشنایی با مصالح مختلف مورد استفاده در تاسیسات انتقال و توزیع آب ۲۲
- ۲۲-۶-۱ قطر نامی یا اسمی : ۲۲
- ۲۲-۶-۲ قطر واقعی: ۲۲
- ۲۳-۶-۳ فشار نامی یا فشار اسمی (NP) : ۲۳
- ۲۳-۶-۴ فشار کاری (WP) : ۲۳
- ۲۳-۶-۵ فشار آزمایشی (TP) : ۲۳
- ۲۳-۶-۶ فشار ترکیدن یا فشار نهائی (BP) : ۲۳
- ۲۳-۷-۲ عوامل موثر در انتخاب نوع لوله ها ۲۳

- ۲۴..... ۱-۷-۲ مشخصات سیال
- ۲۴..... ۲-۷-۲ شرایط بهره‌برداری
- ۲۴..... ۳-۷-۲ امکان دسترسی به
- ۲۴..... ۴-۷-۲ مشخصات لوله
- ۲۴..... ۵-۷-۲ اقتصادی
- ۲۵..... ۸-۲ عوامل موثر در انتخاب جنس لوله
- ۲۶..... ۹-۲ انواع لوله های مورد استفاده برای انتقال سیالات
- ۲۶..... ۱-۹-۲ لوله های سیاه فولادی :
- ۲۷..... ۱-۱-۹-۲ مزایای لوله های فولادی :
- ۲۷..... ۲-۱-۹-۲ روش اتصال :
- ۲۸..... ۲-۹-۲ لوله های گالوانیزه :
- ۲۹..... ۳-۹-۲ لوله های چدنی
- ۲۹..... ۱-۳-۹-۲ مزایای لوله های چدنی
- ۳۰..... ۲-۳-۹-۲ معایب لوله های چدنی
- ۳۰..... ۳-۳-۹-۲ روش اتصال
- ۳۱..... ۴-۳-۹-۲ لوله‌های چدن داکتیل یا چدن نشکن (لوله‌های چدن شکل پذیر)
- ۳۳..... ۴-۹-۲ لوله های سفالی

- ۳۳.....:سفالای لوله های سفالی: ۱-۴-۹-۲
- ۳۴..... : سیمانی - آزبست های لوله های ۵-۹-۲
- ۳۵..... مزایای لوله های آزبست سیمان ۱-۵-۹-۲
- ۳۵..... معایب لوله های آزبست سیمان ۲-۵-۹-۲
- ۳۶.....: لوله های بتن مسلح : ۶-۹-۲
- ۳۷.....: محاسن: ۱-۶-۹-۲
- ۳۸.....: معایب: ۲-۶-۹-۲
- ۳۸..... : پلی اتیلن های لوله های ۷-۹-۲
- ۳۹..... : تک جداره : ۱-۷-۹-۲
- ۴۰..... : دو جداره : ۲-۷-۹-۲
- ۴۴..... : پلی اتیلن : ۳-۷-۹-۲
- ۴۴.....: (پلیکا) u-pvc و pvc های لوله های ۸-۹-۲
- ۴۶..... : این لوله ها : ۱-۸-۹-۲
- ۴۶..... : معایب : ۲-۸-۹-۲
- ۴۷..... : اتصال : ۳-۸-۹-۲
- ۴۷..... : پروپیلن (pp) : ۹-۹-۲
- ۴۷..... : سبز : ۱-۹-۹-۲

۴۸ : ۲-۹-۹-۲ معایب
۴۸ : ۳-۹-۹-۲ روش اتصال
۴۸ : ۱۰-۹-۲ لوله های ۵ لایه
۵۲ : ۱-۱۰-۹-۲ مزایا
۵۲ : ۲-۱۰-۹-۲ روش اتصال
۵۲ : ۱۱-۹-۲ لوله های فایبر گلاس یا GRP
۵۵ : ۱-۱۱-۹-۲ فرآیند تولید
۵۷ : ۲-۱۱-۹-۲ موارد استفاده
۵۷ : ۳-۱۱-۹-۲ مزایا
۵۸ : ۴-۱۱-۹-۲ معایب
۵۸ : ۵-۱۱-۹-۲ روش اتصال
۵۸ : ۱۰-۲ روش لوله گذاری
۵۹ : ۱-۱۰-۲ محاسبه عرض و عمق ترانشه
۶۵ فصل سوم
۶۵ 3 پیشینه تحقیق
۶۵ ۱-۳ مروری مختصر بر سایر تحقیقات انجام شده
۷۱ فصل چهارم

۴ استخراج معادلات ۷۱

۴-۱ استخراج معادلات ۷۱

فصل پنجم ۷۵

۵ حل عددی معادلات و بحث روی نتایج ۷۵

۵-۱ نتایج عددی ۷۵

فصل ششم ۸۸

۶ جمع بندی ۸۸

۶-۱ نتیجه گیری ۸۸

۶-۲ پیشنهادات برای کارهای آینده ۸۹

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱ خطوط لوله انتقال ۲
- شکل ۲-۱ کارگذاری لوله های مدفون ۳
- شکل ۳-۱ خطوط لوله موازی ۴
- شکل ۴-۱ لوله های آماده برای دفن ۵
- شکل ۵-۱ دفن لوله های حامل سیال ۶
- شکل ۱-۲ A نشان دهنده خاک؛ B نشان دهنده لاتریت (خاک سرخ‌فام)، A رگولیت؛ C نشان دهنده سپرولیت، یک رگولیت کم‌تر هوازده شده؛ آخرین لایه نشان دهنده سنگ بستر ۱۳
- شکل ۲-۲ ناحیه ورودی و ناحیه کاملاً توسعه یافته در داخل لوله ۱۹
- شکل ۳-۲ لوله های فولادی ۲۷
- شکل ۴-۲ لوله های گالوانیزه ۲۹
- شکل ۵-۲ لوله های چدنی ۳۰
- شکل ۶-۲ لوله های چدن داکتیل ۳۲
- شکل ۷-۲ لوله های سفال ۳۴
- شکل ۸-۲ لوله های آزبست سیمان ۳۴
- شکل ۹-۲ لوله های بتن مسلح ۳۶
- شکل ۱۰-۲ لوله های پلی اتیلن ۳۸
- شکل ۱۱-۲ لوله های پلی اتیلن تک جداره ۳۹
- شکل ۱۲-۲ لوله های پلی اتیلن دو جداره کاروگیت ۴۱
- شکل ۱۳-۲ لوله های پلی اتیلن دو جداره اسپیرال ۴۱

- شکل ۲-۱۴ لوله های U-P.V.C ۴۵
- شکل ۲-۱۵ لوله های P.V.C ۴۶
- شکل ۲-۱۶ لوله سبز ۴۷
- شکل ۲-۱۷ ساختار فیزیکی لوله های پنج لایه ۴۹
- شکل ۲-۱۸ لوله های ۵ لایه ۵۰
- شکل ۲-۱۹ لوله های جی آر پی ۵۳
- شکل ۲-۲۰ عرضه لوله های جی آر پی برای نخستین بار در سال ۱۹۴۸ در آمریکا ۵۴
- شکل ۲-۲۱ طولانی ترین خط اجرا شده با لوله های GRP ۵۴
- شکل ۲-۲۲ مسیر نخستین پروژه اجرا شده بالوله GRP در ایران ۵۵
- شکل ۲-۲۳ تولید لوله های جی آر پی ۵۶
- شکل ۲-۲۴ تولید لوله ها به روش الیاف پیچشی ۵۶
- شکل ۲-۲۵ تولید لوله ها به روش ریخته گری گریز از مرکز ۵۷
- شکل ۲-۲۶ مدفون کردن لوله ها ۵۸
- شکل ۲-۲۷ انتخاب عرض ترانشه برای لوله های مختلف ۵۹
- شکل ۲-۲۸ فاصله بین دو لوله ۶۰
- شکل ۲-۲۹ ریسه کردن لوله ها ۶۱
- شکل ۲-۳۰ اتصال غلاف و حلقه لاستیکی (مانشن) ۶۲
- شکل ۲-۳۱ حداکثر انحراف زاویه ای ۶۳
- شکل ۵-۱ لوله با شعاع داخلی R و مدفون در خاک ۷۵
- شکل ۵-۲ منحنی سختی و میرایی خاک برحسب پارامتر فرکانس بی بعد برای لایه همگن [۳۲] ۷۶
- شکل ۵-۳ الف) منحنی شتاب زلزله KOBE برحسب زمان شکل بالا. ب) منحنی تبدیل فوریه زلزله KOBE برحسب

- ۷۶..... پرید زمان شکل پایین [۳۳].....
- شکل ۴-۵ (الف) منحنی شتاب زلزله TOKACHI بر حسب زمان شکل بالا ب. (منحنی تبدیل فوریه زلزله TOKACHI
- ۷۷..... بر حسب پرید زمان شکل پایین [۳۳].....
- شکل ۵-۵ نمودار فرکانس طبیعی سیستم برای طولهای مختلف لوله بر حسب سرعت سیال.....
- ۷۸..... شکل ۶-۵ نمودار فرکانس طبیعی سیستم برای چهار مود بر حسب سرعت سیال.....
- ۷۹..... شکل ۷-۵ (الف) نمودار ممان خمشی بر حسب زمان با اعمال شتاب زلزله TOKACHI. شکل بالا ب) نمودار تبدیل فوریه ممان خمشی بر حسب فرکانس در زلزله TOKACHI شکل پایین.....
- ۸۰..... شکل ۸-۵ (الف) نمودار ممان خمشی بر حسب زمان با اعمال شتاب زلزله KOBE. شکل بالا ب) نمودار تبدیل فوریه ممان خمشی بر حسب فرکانس در زلزله KOBE شکل پایین.....
- ۸۱..... شکل ۹-۵ نمودار فرکانس طبیعی سیستم برای چهار مود بر حسب سرعت سیال.....
- شکل ۱۰-۵ (الف) نمودار ممان خمشی بر حسب زمان با اعمال شتاب زلزله KOBE. شکل بالا ب) نمودار تبدیل فوریه ممان خمشی بر حسب فرکانس با در نظر گرفتن ۲ مود پاسخ سیستم در زلزله KOBE. شکل پایین راست ج) نمودار تبدیل فوریه ممان خمشی بر حسب فرکانس با در نظر گرفتن ۴ مود پاسخ سیستم در زلزله KOBE.
- ۸۳..... شکل پایین چپ.....
- شکل ۱۱-۵ (الف) نمودار ممان خمشی بر حسب زمان با اعمال شتاب زلزله TOKACHI. شکل بالا ب) نمودار تبدیل فوریه ممان خمشی بر حسب فرکانس در زلزله TOKACHI شکل پایین.....
- ۸۴..... شکل ۱۲-۵ مقدار ماکسیمم ممان خمشی لوله بر حسب سرعت سیال با نیروی خارجی حاصل از شتاب زلزله KOBE و TOKACHI.....
- ۸۵..... شکل ۱۳-۵ (الف) نمودار ممان خمشی لوله بر حسب زمان با نیروی خارجی حاصل از شتاب زلزله KOBE شکل چپ ب. نمودار ممان خمشی لوله بر حسب زمان با نیروی خارجی حاصل از شتاب زلزله TOKACHI شکل راست
- ۸۶.....

فهرست جداول

- جدول ۱-۲ فشار کاری انواع لوله های چدنی ۳۱
- جدول ۲-۲ لوله های آزیست سیمان ۳۶
- جدول ۳-۲ برخی خطوط طولانی اجراشده بالوله های جی آر پی در جهان ۵۳
- جدول ۱-۵ ابعاد و خواص مکانیکی لوله فولادی ۷۷
- جدول ۲-۵ فرکانس طبیعی در سرعت ۳ M/S سیال برای طولهای مختلف ۷۹
- جدول ۳-۵ فرکانس طبیعی در سرعت ۳ M/S سیال برای ۴ مود ۸۰
- جدول ۴-۵ فرکانس طبیعی در سرعت ۳ M/S سیال برای ۴ مود ۸۲
- جدول ۵-۵ مقادیر ممان خمشی ماکسیمم بر حسب سرعت سیال با شتاب زلزله TOKACHI و KOBE ۸۵
- جدول ۶-۵ مقایسه تنشهای محاسبه شده با تنش تسلیم ۸۷
- جدول ۷-۵ مقایسه تنشهای VON-MISES محاسبه شده با تنش تسلیم ۸۷

فصل اول

مقدمه و اهداف

۱-۱ کلیات

خطوط لوله انتقال انرژی که به عنوان یکی از شریانهای حیاتی^۱ جامعه تلقی می گردد غالباً به لحاظ ایمنی و حفاظتی به صورت مدفون طرح و اجراء می شوند. بررسی تاریخچه ای نشان می دهد این نوع سازه ها در معرض مخاطرات ناشی از پدیده های تحت الارضی و زمین لرزه ای قرار دارند و به عنوان یک سازه مهندسی مطالعات مختلف علمی و پژوهشی توسط پژوهشگران انجام گرفته است. از پارامترهای مهم در شبیه سازی و تحلیل سازه ای این نوع سازه ها، نوع رفتار لوله با خاک اطراف در شرایط بارگذاری دینامیکی و سرعت سیال داخل لوله است. در شرایط استاتیکی معمولاً رفتار بین خاک اطراف و لوله، با استفاده از بسط مدل وینکلر (تئوری تیر بر بستر ارتجائی) مدلسازی می شود. در این پایان نامه با ارائه فرمولاسیون پیشنهادی، ارتعاشات لوله های مدفون در خاک بر اثر سرعت سیال مورد بررسی و تاثیرات مخرب آن بر روی لوله ها در حالت های رزونانس سیستم مورد مطالعه قرار میگیرد. نحوه تعیین میرائی بین لوله و خاک اطراف، سختی دینامیکی (تابع امیدانس) و نیز سهمی از جرم خاک به عنوان جرم افزوده که در رفتار دینامیکی ناشی از ارتعاش هارمونیک با لوله مشارکت می کند تعیین می گردد.

^۱Life lines

شکل ۱-۱ خطوط لوله انتقال

خطوط لوله انتقال سیال مانند گاز، آب و فاضلاب و غیره را بدلیل ایمنی و تامین حفاظت، غالباً به صورت مدفون در خاک اجراء می کنند و طبق مقایسات اقتصادی با دیگر روش های انتقال انرژی ، بسیار ارزان قیمت خواهند بود. به دلیل اهمیت موضوع، بر روی این گونه سازه های زیرزمینی ، مطالعات و پژوهش های مختلفی در برابر انواع پدیده های زمین لرزه ای و تحت الارضی و نیز ناشی از اثرات انتقال سیال و غیره انجام گرفته است. اما در نظر گرفتن اثرات توأم و متقابل و اندرکنشی خط لوله با خاک اطراف (به عنوان یک محیط نیم بینهایت) و نیز

سیال داخل، مجموعاً تعریف مسئله و تحلیل آن را از نظر ریاضی کاملاً پیچیده و مشکل می سازد و فی الواقع محیط های مختلف را با یکدیگر درگیر^۱ خواهد نمود و باید تحلیل های ارتعاشاتی و مکانیک سیالاتی را در حالت دینامیکی بطور همزمان انجام داد. عملاً باید معادلات دیفرانسیل حاکم بر محیط های سازه ای و خاکی و سیالاتی را با یکدیگر درگیر نمود و با رعایت شرایط حدی و مرزی حل همزمان انجام داد.

شکل ۱-۲ کارگذاری لوله های مدفون

بر روی یک خط لوله مدفون، نیروهای مختلفی وارد می شود که برخی از آنها نظیر نیروی ناشی از وزن خاک، وزن آبهای زیر زمینی (در صورت وجود)، فشار داخلی (در جریان های تحت فشار) و نیروهای ترافیکی، مشخص و قابل محاسبه و تخمین بوده و پاره ای دیگر نیز نامشخص و موردی می باشد. برای در نظر گرفتن نیروهای فوق روشهای مختلفی وجود دارد که بستگی به شرایط و ضوابط محل استفاده خط لوله دارد؛ اما اصول کلی آنها مشابه می باشد. به طور کلی در سطح دنیا دو دستورالعمل اصلی وجود دارد که مابقی روشها و دستورالعمل ها از این دو مشتق شده اند: دستورالعمل ATV A-129 و AASHTO M252, M294.

مهمترین مسأله در کارگذاری لوله های مدفون، رفتار متقابل لوله و خاک در ارتباط با یکدیگر است. در واقع سیستم لوله-خاک مثل یک ساختار کامپوزیتی عمل می کند که در آن خواص سیستم می تواند افزون بر

^۱ Couple

میانگین خواص اجزا باشد. با انتخاب مناسب جنس و درصد کوبش خاک اطراف لوله، می توان از ایمن بودن و عمر طولانی خط لوله اطمینان لازم را حاصل نمود و این مهم در کلیه عملیات نصب، از انتقال و جابجایی و انبارش گرفته تا حفر ترانشه و خاکریزی، بدون داشتن دقت کافی، تجربه لازم و بررسی های مناسب حاصل نمی شود.

شکل ۳-۱ خطوط لوله موازی

خطوط لوله و مخازن که در بسیاری از موارد در آن ها مواد آلاینده ی محیط زیست، مواد آتش زا و حتی مواد سمی وجود دارد از اهمیت به سزایی در صنعت برخوردارند. به خصوص خطوط لوله که امروز سراسر کره زمین را فراگرفته اند. بدیهی است که وجود نشتی از این خطوط، به ویژه در مناطقی که از لحاظ زیست محیطی دارای حساسیت هستند می تواند خطرات زیادی برای موجوداتی که روی زمین زندگی می کنند فراهم آورد. از طرفی هدر رفتن بخشی از مواد ارزشمند که جزء محصولات و یا مواد اولیه ی ما هستند، از لحاظ اقتصادی نیز ناخوشایند است. به طور کلی نتایج وجود نشتی عبارتند از: آلودگی محیط زیست، ایجاد مسمومیت در انسان و دیگر موجودات زنده، انفجار، هدر رفتن مواد ارزشمند، هزینه های تمیز کردن محیط زیست، هزینه های تعمیر و

تعویض خط لوله، اتلاف وقت و جرایم احتمالی قانونی. بنابراین دو عامل اقتصاد و محیط زیست انگیزه ی کافی برای رفع چنین مشکلی در ما ایجاد می کنند.

عواملی که باعث ایجاد نشتی می شوند عبارتند از:

ارتعاشات لوله های مدفون در خاک بر اثر سرعت سیال، فرسودگی و خوردگی لوله ها و مخازن، عوامل محیطی مثل زلزله، سرما، یخبندان و گرما ممکن است به لوله ها و مخازن آسیب برساند. فرسودگی لوله ها و مخازن یک عامل طبیعی است، خوردگی نیز معمولاً به خاطر وجود مواد خوردنده یا سیالات ساینده به وجود می آید.

شکل ۴-۱ لوله های آماده برای دفن

شکل ۱-۵ دفن لوله های حامل سیال

۲-۱ انگیزه و هدف تحقیق

بر اساس مطالب بخش قبلی، مطالعه ارتعاشات لوله های مدفون در خاک بر اثر سرعت سیال بسیار مهم می باشد. حرکات گسل در هنگام وقوع زلزله خطرات زیادی را به سوی لوله های مدفون که یکی از شریان های حیاتی کشور به شمار می آید، متوجه می سازد. حجم این مخاطرات به گونه ای است که در اغلب موارد لوله های مدفون در معرض گسیختگی موضعی قرار گرفته و زیانهای اقتصادی و زیست محیطی فراوانی را تحمیل می نماید. لرزه خیز بودن کشر عزیزمان ایران از یک سو و گسترش روز افزون خطوط انتقال نفت و گاز در سطح کشور از سوی دیگر، ضرورت تدوین و گرد آوری پژوهش هایی جهت طراحی فنی و بررسی رفتار این سازه ها را دو چندان می سازد. معرفی سیستم های خطوط لوله نفت و گاز به عنوان شریان های حیاتی بیانگر اهمیت عملکرد آنها در حفظ ایمنی و سلامت عموم می باشد. اگر تاسیساتی در یک زلزله صدمه ببیند، نه تنها بیم تلف شدن خدمات و محصولات می رود، بلکه احتمال اینکه چنین صدمه ای برای کارکنان آن تاسیسات، محیط زیست و عامه مردم مستقیماً خطرآفرین باشد، وجود دارد.

حجم این مخاطرات به گونه ای است که در اغلب موارد لوله مدفون در معرض گسیختگی موضعی قرار گرفته و زیانهای اقتصادی و زیست محیطی فراوانی را تحمیل می نماید. از این رو بررسی عملکرد و انجام مطالعات در خصوص سامانه های خطوط لوله مدفون از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد. بررسی های انجام شده بر روی خرابی لوله های مدفون، موید این موضوع است که بارهای حاصل از ارتعاشات لرزه ای، علت اصلی انهدام لوله های مدفون می باشد.

برای ایمن ساختن لوله های حامل سیال ابتدا باید بارهای وارد بر خطوط لوله و منشا آسیب پذیری آنها مشخص گردد. سپس با استفاده از تجربه خرابی لوله و انجام مطالعات مربوطه، رفتار سازه ای آنها مورد شناسایی قرار گیرد. سپس با درک بهتری از رفتار خطوط لوله می توان پارامترهای موثر در مقاوم سازی لوله ها را در برابر خطرات محتمل بررسی کرده و در نهایت اقدام به معرفی روشهای مقاوم سازی نمود. یکی از تمهیدات ویژه به منظور کاهش آسیب پذیری لوله مدفون در برابر حرکات زمین تقویت جداره آن می باشد. برای نیل به این هدف لازم می آید بارهای وارد بر خطوط لوله مدفون و منشا آسیب پذیری آنها شناسایی گردد.

لوله های مدفون در مدت زمان سرویس دهی ممکن است بسته به نوع لوله گذاری و موقعیت جغرافیایی تحت اثر بارهای گوناگونی قرار گیرند. برخی از این بارها مانند بار خاکریز و یا بار زلزله بر تمامی خطوط لوله وارد می شود و برخی دیگر مانند بارهای نقطه ای و یا بار حاصل از کسلش یا زمین لغزش ممکن است موردی باشند. انواع بارهای احتمالی بر خط لوله های مدفون را می توان بصورت زیر خلاصه کرد:

- ۱) بارخاک ریز
- ۲) بار ناشی از ترافیگ
- ۳) سر بار
- ۴) فشار هیدرواستاتیک داخل لوله
- ۵) سرعت سیال داخل لوله
- ۶) بارهای نقطه ای
- ۷) بار حاصل از وزن لوله و سیال داخل آن
- ۸) بار ناشی از تغییرات دما
- ۹) بار حاصل از تغییرات حجم خاک اطراف لوله در اثر تغییرات شرایط آب و هوایی
- ۱۰) بار حاصل از ارتعاشات لرزه ای
- ۱۱) بارهای حاصل از اثرات غیر مستقیم زلزله مانند روانگرایی، کسلش، زمین لغزه